

ΕΤΟΣ Ε'

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1934

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΑΡΧΕΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Τὸ γέροντον τοῖν τε καὶ εἶναι»

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Heinrich Rickert τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου της Heidelberg.
— Karl Joël τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου της Basel. — Ernst Hoffmann τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου Heidelberg. — Erich Frank, τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου της Marburg. — Guido Calogero τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου της Φλωρεντίας. — Raφ. Δήμου, καθ. του Πανεπιστημίου Ναυαράτρης. — Ραφ. Πολ. της Αμ. — K. Τριανταφύλλος τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου της Αθηνών. — August Faust ώφηγ. του Πανεπιστημίου της Heidelberg. — Μιχ. Τσαμαδός σύμβουλος επικρατείας. — X. Τζωρτζόπουλος τακτ. καθ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. — Franz Boenigk ώφηγ. του Πανεπιστημίου Heidelberg. — Παν. Κανελλόπουλος καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών. — Κωνσταντίνος Τσάτσος βικτ. καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών. — Ιωάνν. Θεοδωρακόπουλος τακτ. καθ. Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. — Θερ. Τσάτσος ώφηγ. Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ: Κ. Σ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΩΝ 41
1934

Ε.Γ.Δ της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΟΧΛΟΣ

ΥΠΟ

ΙΑΝΑΙΓ. Κ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

«Νομίζομεν ότι είναι "ντροπή" τὸ γὰ μὴ θέλη τις νὰ διμολογήσῃ
ὅτι διακαής πόθος του είναι νὰ τὸν θεωρῶσιν οἱ μὲν κομμουνισταὶ
μαρξιστήν, οἱ δὲ ίδεολόγοι ίδεοκρατικόν.»

Εἰς τὴν ἀνωτέρῳ φράσιν καταλήγει ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ σημειώματα, τὰ δποῖα ἔδημοσιεύμησαν ἐναντίον μου εἰς τὸ 2δὸν τεῦχος (Ἰανουαρίου 1934) τοῦ «Ἐπιστημολόγου». Δὲν πρόκειται περὶ τῆς βαρυτέρας τῶν φράσεων, τὰς δποίας ἔφιλοτέχνησεν ἡ κακία ἀνθρώπων ἀγνώστων εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ τόπου μας ζωήν. «Υπάρχουν ἄλλαι, κατ' ἐπίφασιν τούλαχιστον, βαρύτεραι. «Υπάρχουν ἄλλαι, δι' ὃν ἐπεζητήθη νὰ μοῦ ἀμφισβηθῇ καὶ τὸ ἐλάχιστον ἀκόμη ζήνος πνευματικῆς καὶ ηθικῆς δινότητος. «Ἄς εἴαι διμως βέβαιοι οἱ ὕβρισταί μου, δι' δὲν θίγομαι. Είμαι μάλιστα πρόθυμος — ἐάν τοῦτο είναι ὀναγκαῖον διὰ νὰ συντηρηθῶν πνευματικῶς — νὰ προσφέρω καὶ τὴν ἄλλην μου εἰς τὰ φαπίσματά των παρειάν. Ἐάν, παραβλέπων ὅτι ἄλλο ἔγραψαν καὶ διέπραξαν, σταματῶ εἰς τὴν φράσιν, τὴν δποίαν προέταξα, τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ δι' θεωρῶ ὀναγκαῖον νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτούς. Εἰς ἀπάντησίν των θὰ ἤρκει νὰ διατυπώσω τὴν ἔξι; ἀπλῆν ἀπορίαν: Πῶς συνέβη, ὅστε δ ἀνθρωπος, δ ὁ δποῖος ποθεῖ διακυῶς νὰ θεωρῇται ἀπὸ μὲν τοὺς κομμουνιστὰς ὡς μαρξιστής, ἀπὸ τοὺς ίδεολόγους δὲ ὡς ίδεοκρατικός, νὰ ἔκτειθῃ εἰς τὰς λυσσωδεστέρας τῶν ἐπιθέσεων, τὰς δποίας ἔδεχθη μέχρι τοῦτο «Ἐλλην διανοούμενος ὅχι μόνον ἐκ μέρους τοῦ «Ἐπιστημολόγου» καὶ τῶν ὅπισθέν του ἀριστομένων ἀκαδημαϊκῶν κύκλων, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν; Πῶς συνηγήθησαν οἱ κομμουνισταὶ μὲ

τὸν «Ἐπιστημολόγον»; Ήτος συνέβη, μάτε ὁ διακείμενος μου πόθος,¹ περὶ τοῦ ὅποιου δηλεῖ ὁ «Ἐπιστημολόγος», νὰ μὲν ὅδηγῷ εἰς τὸ νὰ προκαλῶ τὰς ἐπιθέσεις ὅχι μόνον τῶν δεξιῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀριστερῶν, συγκεκριμένως τῶν Μαρξιστῶν, τοὺς διαίσθετος — ὅπως θὰ γνωρίζουν κάλλιστα οἱ θεωροῦσι μου — καὶ ἀπὸ τῆς πανεπιστημακῆς ἀκόμη ἔδρας Ἐπανειλημμένως, εἰς μετέμματα καὶ εἰς συζητήσεις, αἱ ὅποιαι ἔγενοντο ὥπο τὴν διεύθυνσιν τοῦ συνιδέλφου μου κ. Κωνστ. Τούτοις καὶ ἐμοῖ, ξωστηρίσω;

Ἡ μελῆ διατίποτες τῶν ἀνοικέρω ἔργων μάταιον θὰ μοκει διὰ νὰ δοθῇ ἀπάντησις ἀποστολική τῆς τοὺς ἑθοτάτους μου. Λίν πρόκειται δημοσίᾳ ἀπασχοληθεῖ μὲν αὐτούς. Ἐάν διαταράσσηται τὰ τὴν ἀνοικέρω μηχανογενεῖσαν ψρύσιν τουν, τοῦτο διφείλεται εἰς τὸ οὗτο οἱ φράσις αἵτη μοῦ χρησιμεύειν ὡς ἀφροδιτή διὰ νὰ δηλώσῃ περὶ τῆς θέσης ἐν γένει τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἐποχήν μαρ. Αὐτὴν ἄλλως τε ἀκριβῶς τὴν ὕστερην καὶ στείσιν παριέγει ὁ «Ἐπιστημολόγος» — ἐφ' ὅσον δὲν διαπροέττει βαρύτερον τι, — δηλῶν περὶ ἐμοῦ οὐδὲ περὶ ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος ζητεῖ νὰ ἀγίκη τεῖνοχοδόνος εἰς τοὺς δεξιούς καὶ τοὺς ἀριστερούς. Ἐάν δὲν είχεν ὁ «Ἐπιστημολόγος» διέθεσιν συκοφαντικήν, θὰ διετύπων τὴν ψρύσιν του κατὰ τούπου διάφορον γιαὶ θὰ ἔλεγεν, οὐτι οὔτε εἰς τοὺς μέν, οὔτε εἰς τοὺς ἄλλους ζητῶ νὰ ἀγίκω. Αὐτὸς θὰ οὗτο οὐδίθενται. Καὶ περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, η διποία εἶναι διδυνηρά, τῶνον διδυνηρά, μάτε θὰ πρέπει νὰ διφείλεται τοῦλάχιστον αεβίστημὸς πρὸς τὸν πόνον ἔχειν, εἰς βάρος

¹ ΣΕΙΡΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΒΙΒΛΙΟ ΙΙΙ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΕΦΕΤΟΙΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΕΦΕΤΟΙΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΕΦΕΤΟΙΣ.

1. Π Φράσις περὶ τοῦ διακανοῦ πόθου μου δὲν ἀφροδὲ τὸν Μαρξισμὸν καὶ τὴν ἰδεοκρατίαν μὰ ἀπλᾶ φαλοπιρεῖ, μεταφρασάς απατήματα, ἀλλά ἀφροδὲ τὸς πολιτικάς εἰδικων κατευθύνεται. πρὸς τὰς διποίας πνευματισμούς πονήθως· ἀδιάφορον ἔτιν καλώς η πακός τὰς περὶ ὃν οἱ λόγοι απατήματα. Τοῦτο ἔργαται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς λεκτικῆς διατετάκτους τῆς ἔναντιν μη χρησιμοποιεῖταις φράσισις, απροκερμένως δὲ ἐκ τῆς ζημονιστικήσις τῆς λέξεως «κομμουνισταί». Ούτων ἀφοῦρις ἄλλως τε τὴν σχέσην μου πρὸς τὰς φαλοπιρεῖς απατήματα τοῦ ὄλειμοῦ καὶ τοῦ ἰδιαίτερου, ταύτην δομοῦ καὶ διηρωθεύσιν ἥδη εἰς τὴν μελέτην μου «Ιστορία καὶ πρόσθια» (Ἄρχειον φιλ., καὶ θεορ. τῶν ἐπ., ὅτος Λ', τεῦχος 2), εἰς τὴν μελέτην μου δηλαδή ἴστοντην διποίαν ὁ «Ἐπιστημολόγος». Ιδιαίτερως ἔχει λάβη οὐτόν.

τοῦ δποίου ισχύει αὕτη, περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς λοιπὸν παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας μου νὰ μοῦ ἐπιτρέψουν δπως διμιλήσω.

* * *

Πρὸς τὸν ψέλαν καὶ πρὸς τοὺς διερμηνεῖς τῶν παθῶν καὶ τῆς συγκεχυμένης ὑπάρξεως του εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀνθρωπὸς ἔνος.¹ Οχλου συγκεχυμένη βοὴ ἀκούεται ἐντεῦθεν· ψέλαν συγκεχυμένη ἀναπνοὴ ἀκούεται καὶ ἐκεῖθεν. "Οχλος εἶναι καὶ δούλων διανοητικότητα ἐκδηλώνουν ἐκεῖνοι, οἱ δποίοι συνδέουν τὴν σωτηρίαν τῶν ψέλων μόνον πρὸς τὴν ἀρσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ζυγοῦ, ὑπὸ τὸν ὅποιον ζοῦν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν καταστροφὴν παντὸς πνευματικοῦ ὅματος, εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δποίου συνέβαλε τὸ παρελθόν. "Οχλος ὅμως εἶναι καὶ δούλων διανοητικότητα ἐκδηλώνουν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ δποίοι, ἃν καὶ προκισθάνονται τὴν ἀπειλητικὴν τοῦ μέλλοντος ἐλευσιν, ταῦτεζουν σκοπίμως τὴν τύχην τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν τοῦ παρελθόντος πρὸς τὴν τύχην τῶν εἰς χειράς των εὑρισκομένων ὑλικῶν πλεονεκτημάτων, χρησιμοποιοῦντες μάλιστα τὰ πρῶτα ὡς πρόχωμα διὰ νὰ ὑπερασπίσουν δι' αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ τῆς κοιλίας των. "Ως ἐὰν ἡ πνευματικὴ τῶν αἰώνων ζωὴ ὑπῆρξε μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ προστατεύσῃ σῆμερον τὴν ὑπὸ αὐτῶν καταβροχθιζομένην ὑλικὴν τροφὴν. "Οχλου καὶ βαρβάρων ἐπιδρομὴν ἀποτελεῖ τὸ κίνημα ἐκείνων, οἱ δποίοι χαρακτηρίζουν πᾶν διὰ τοῦ ὑπῆρξε, δηλαδὴ καὶ τὴν πνευματικὴν τοῦ παρελθόντος ζωῆν, ὡς τὴν «προϊστορίαν» ἀπλῶς τῆς ἀνθρωπότητος. "Οχλου ὅμως καὶ βαρβάρων στάσιν τηροῦν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ δποίοι ἐπικαλοῦνται τὸν «Παρθενῶνα» ὡς μάρτυρα τῆς πανδαισίας των καὶ χρησιμοποιοῦν τὴν μουσικὴν τοῦ Bach διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν πέψιν των καὶ διὰ νὰ νομιμοποιήσουν τῆς ὑλικῆς πλεονεξίας των τὰ βρωμερὰ ἀποτελέσματα. Οἱ πρῶτοι ἀσελγοῦν εἰς βάρος τοῦ μέλλοντος, τὸ δποίον δὲν τοὺς ἀνήκει. "Λιμφτεροὶ ἀσελγοῦν εἰς βάρος τῆς αἰωνίας ἀνθρωπότητος, διὰ τὴν δποίαν παρελθὸν καὶ μέλλον εἶναι ἀπλαῖ φάσεις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς: τοῦ πνεύματος. "Ο, τι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, δποτεδήποτε καὶ ἀν ἐγεννήθη, εἶναι αἰώνιον, ἀνήκει καὶ

εἰς τὸ μέλλον. Εἰτοῦ καὶ ἐν ἐγεννήσῃ εἰς τὸ παρελθόν, ἀνίκητο καὶ εἰς τὸ παρελθόν, εἰτοῦ καὶ ἐὰν πρόκειται νὰ γεννηθῇ εἰς τὸ μέλλον!

Ἄπεναντι τῶν δύο ἀνωτέρω παραπάνεμον—παραπάνεμον, αἱ διποῖαι ἀπιρτίζονται ἀπὸ σχλού καὶ μόνον ἀπὸ σχλον—ἴστιόργει ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος. Μόνος, ἔφημος, ἀποτεγμός. Πάλιον ὑπέρχουσαν στέγην, ἀπὸ τῆς πλουσιωτεστησέ μέχρι τῆς πεντεχοτίτης, χρηματοποιοῦν — ἂλλοι μὲν πλιγούνοντες, ἄλλοι διποῖς καὶ ἀνιββάνευν δι' αὐτό — οἱ ἀνίκητοις εἰς τὸν σχλον. Λὴν ἦτιόργει — ἢ φ' ὁ πον χρηματοποιοῦντες τὴν λέξιν κατὰ μεταφροδίν — τόπος ὅπο τὸν οὐρανόν, ὁ ὄποιος νὰ μὴν εἶναι κατελληλώνος, εἴτε ἀπὸ τοὺς μέν, εἴτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Οἱ μὲν πρῶτοι, οἵ τις πάντα — καὶ αὐτὸν τὰ ἔργα τῆς τέχνης — ἀπετελεῖσοντες καὶ διασκευάζοντες κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ ὄλεκοῦ τῶν παραφέροντος, μετέβαλον τὸν πλοῦτον, ὁ ὄποιος διὰ τοὺς δῆθεν βιοφθίρων ἀπετελεῖτο τούλαχιστον Δαῦλον τίμους λίθους καὶ ἀριόστου, τὰ ἀξιαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὰς αιστικαὶ τῆς στοιχίων. Οἱ ἄλλοι, ἀνιββάνοι πλέον τῆς «φτώχειας» τον, ὑπεβίβαστεν τὴν δύναμιν ταύτην, ἐν δινάμετε τῆς δημοσίας ἐσταυρώσητε ὁ γλυκύτερος καὶ ἀμφιγότερος τῶν αἰγαίων περιοχῶν, εἰς πρόσχημα πυρὸς δικασθόγητον τῆς αιστικούτερος τῶν ἀρνήσεων. Συντερψιμένοι: ἵσταται ἀπέναντι τούτων ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ἡ φρενή του πνιγεται ἀπὸ τὸν θύρευσιν, ὁ ὄποιος ἀπειχούσται εἰς τοὺς διαδρόμους τῆς Κωνσταντίνου (ὅταν δὲ μετέβληθησαν εἰς «διαδρόμους»), τὸ βῆμα του εἰς μάτην ἀναζητεῖ ἀπίχηστον καὶ ἀντίδικον εἰς τὸν τελευταῖον, τὸν μᾶλλον ἀπομειναχνισμένον καὶ ὀλιγότερον παντὸς ἄλλου καταφροιμένον δρόμον, ἡ ἀγάπη του μέντοι χωρίς ἀνταπόκρισιν καὶ μόνιν τὰ ἀγρια «λουκούδια» τῶν ἀγριῶν Σητειῶν καλούται νὰ τὴν τροφοδοτήσουν. Η τραγικότης του εἶναι μεγάλη, διὸ ἴχνει τὴν εὐχαριστίαν νὰ εῖσῃ καὶ «λύσιτον», ἔστιο καὶ διὰ τοῦ θαυμάτου του. Καὶ ἐτούτη ἀκόμη θὰ μετελλευθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ νὰ τελευταῖσον εἰς τὰ μουσεῖα του κατὰ τρόπον ἐξουπηρετοῦντα τὰς αιματοφροντίδες του τὰ ἐνδύματά του — καὶ μόνον βεβήσεως τὰ ἐνδύματά του —, οἱ ἄλλοι δὲ διὸ θὰ ἐπιτρέψουν νὰ «φυτρώσουν» ἐπὶ τοῦ τάφου του οὗτος «χούτιάρι ἀγριού» διὰ νὰ μὴν βιανθητεῖ τοῦτο, ὅτε — ἔστιο καὶ μερές θίστατον — ἤτιόργει «εἰδιοκτησία» μηδοῦν τίνος καὶ στενοῦ μπογθανοῦ χωρού.

πλευρὸν κομμουνιστοῦ, ὡς Φιλέας ὁ Χαλκηδόνιος, τὸν χρήνει εἰς τὰ «Πολιτικά» του κατὰ τρόπον στενώτατον καὶ ἀσυγχρήτως κατόπιν τοῦ κριτομένου ἄνδρος. Έὰν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης κατέταξε τὸν Πλάτωνα εἰς τὴν χορεύειν ἐκείνον, οἱ ὄποιοι διηρμήνευον τὰ συγκεχυμένα πάθη τηῦ ὄχλου, οἱ τῶν τελευταῖων τούτων διερμηνεῖς θὰ καταπολέμησεν Ἐπίσης φυνατικῆς τὸν Πλάτωνα; Θερ' ὅσον μέγας οὗτος φιλόσοφος μακρινοτερὲ ὥητῶς τὴν λαθῆται, ὅποις αὐτοὶ τὴν διεκήρυξασσον, διαστέλλεις ταύτην ἀπὸ τῆς «ἄληθεστάτης», καὶ «ἀριστηρᾶς» ἴσποτην, τὴν ὄποιαν εὑκέτει βαῦδιον πάντα ίδεῖν».

Καὶ εἰς ἄλλας λοιπὸν ἐποχὰς ηὔστις τοῦ ἀληθινὰ πνευματικοῦ ἀνθρώπου ἵτο δύσκολος, ὅδυνηρος. Τοῦτο λαζάρει καρότος, οἵτιν τὸ αἰσθητικό περὶ τῆς ὑπάρχεως μεγάλης εἰς τὴν ἰστορίαν καρπῆς δὲν εἶναι ἀγύιλογον πρὸς τὴν ἀντοχὴν ἐκείνον, οἱ ὄποιαν τὸ φέρουν καὶ τὸ καλλιεργοῦν, ὅταν οἱ τελευταῖοι οὗτοι μεταβιβάλλονται εἰς ὄχλον. Καὶ οὐδέποτε συνέβη τοῦτο τέσσαν, οἷσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μιας. Ἀπόστολος τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ περιβιβάλλοντος του ὑπῆρχε πεντάλογος πάντοτε καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ. «Υπῆρχεν δημος ἐποχαῖ, κατὰ τὰς ὄποιας η ἀπόστασις αὕτη δὲν ἦτο εἰς βάρος, ἀλλὰ πρὸς δημόσιος τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. »Ο ὄχλος δὲν εἶναι εἰς τὴν ἰστορίαν πάντοτε η πανταχοῦ παρόν. «Εχει ἐπικνελημμένος ὑποστητέσσι ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν κοινωνιῶν. »Υπῆρχεν περσιδοι η ἕστω καὶ ἀπλῶς στιγμαῖ, κατὰ τὰς ὄποιας ὠμίλουν μὲν εἰ πολλοὶ . . . (δὲν εἶχον, ὡς θὰ ἔνομαζε τις, ἀποστομωθῆν) . . . , ὠμίλουν δημος τοῦ στάματος τοῦ. «Ἐνὸς καὶ τῶν ὄλιγων. Λιάφροι εἶναι οἱ βιβλιοί τῆς ἀποστολικούς, τὴν ὄποιαν εἶναι κατὰ τόπους καὶ ἐποχὰς ἡναγκαιμένος νὰ τηρῇ ὁ πνευματικὸς ἀνθρώπος ἀπέναντι τῶν ἄλλων. »Η μεγίστη τῶν ἀποστείλαντος δημιουργεῖται, ὅταν οἱ ἄλλοι, οἱ πολλοί, μεταβιβάλλομενοι εἰς ὄχλον, φρουραῖον καὶ θορυβοῦν, εἴ τε ἀπὸ φωταγωγημένοι μέγαροι προέρχεται ο θόρυβος, εἴ τε ἀπὸ ἐκείνους, οἱ δημοι, καραδοκοῦντες ἔξωθεν, ἀποβλέποντες εἰς τὰ νὰ εἰσβάλονταν καὶ δὴ ὅχι ἀπλῶς διὰ νὰ ἐκδιώξονταν τοὺς ἄλλους καὶ νὰ ἐποφεληθοῦν τῶν ἀποφωμένων τραπεζῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ οβίσσουν καὶ χρῆματα τὸ δημοτικόν ἐπὶ τέλους δὲν εὑστόνεται δεῦ τὴν κακὴν καὶ αἰσχρούν. Μάτω χρῆσιν, τὴν ὄποιαν ἔκαιρην εἰς βάρος του οἱ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης

κάτοχοι τῶν ἀγαθῶν. Πῶς εἶναι δυνατὸν ὑπὸ τοιούτους ὅρους νὰ ἀναγνωρίσῃ ὁ πνευματικὸς ἀνθρώπος εἰς τοὺς ἔξω καραδοκοῦντας, τοὺς ὑπὸψυχους καὶ σκληροῦ σκότους περιβαλλομένους καὶ ἀξίους κατ’ ὅρχην ὑποστηρίξεως, τὸ δικαίωμα, ὅπως διεκδικήσουν τὰ δίκαια ἔστω αἰτήματά των, ὅταν ἡ διεκδίκησις τούτων συνδυάζεται πρὸς τὴν βάρεβαρον ἀρνησιν παντὸς φωτός. Ὅταν τὸ κίνημά των προβάλλῃ ὡς κίνημα δούλων, οἱ ὅποιοι μὲν θέλουν κατὰ βάθος νὰ ἐλευθερωθοῦν, ἀλλὰ ζητοῦν νὰ μεταβάλουν ὅλους εἰς δούλους; Ἐμφότεραι αἱ παρατάξεις ὑβρίζουν τὸ ψιλοτὸν ἀγαθόν, τὸ ὅποιον ἐδόθη—παρ’ ἀξίαν ὅμως, ὡς φαίνεται—εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅτιον τὴν προσωπικότητα, ἐξαρτῶντες ταύτην ἀπὸ κριτήρια ὑλικά, ἐμμένοντες εἰς τὴν διατήρησιν συστήματος κοινωνικοῦ, τὸ ὅποιον δὲν ἀδιαφορεῖ ἀπλῶς ἀπέναντι τῇ; ἀδικίας, ἀλλὰ νομιμοποιεῖ τὴν ἀδικίαν ἐν ὅνδματι ἀτομικισμοῦ νόθου καὶ ψευδοῦς, ἀτομικισμοῦ ἐξαρτῶντος τὴν ἴδιότητα τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀτόμου ἀπὸ τὴν σχέσιν τοῦ πρὸς τὰ πράγματα, πρὸς τὰ ὑλικὰ τοῦ ἔξωτερον κόσμου ἀντικείμενα, πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ πλησίον μας εἰς τὸν καλλιτέραν τῶν περιπτώσεων τυχαίως. Οἱ ἀλλοι ὑβρίζουν τὴν προσωπικότητα, προσβάλλοντες ὅχι ἀπλῶς τὸ κοινωνικὸν καθεστώς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐδημιουργήθησαν παρὰ τὴν ὑπαρξίην τοῦ ἐνδέσ τῆς τοῦ ἀλλού καθεστῶτος, τὰ ἔργα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια διέσωσαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν ἀξίαν τῆς προσωπικότητος, τὰ ὅποια ἐπροστάτευσαν τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀνθρώπου κατ’ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τοιοῦτος εἶναι ὁ κίνδυνος, τὸν ὅποιον ἐκπροσωπεῖ τῶν τελευταίων αὐτῶν τὸ κίνημα, ὃστε ἡ ἵστορία, ὅσακις εὑρέθη πρὸ τοιούτου κινδύνου—(κινδύνου, ὁ ὅποιος εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον μεγαλετερος, ὅσον δικαίοτέρα ἡ βάσις του καὶ ἀναγκαιοτέρα ἡ ἐλευσίς του)—, καταφεύγει μοιραίως καὶ σχεδὸν αὐτομάτως εἰς τὴν μεταβατικὴν ἀναστολὴν ὅλων τῶν κεκτημένων τοῦ λαοῦ ὡς συνόλου δικαιωμάτων, καταφεύγει εἰς μεταβατικὰ καισαριστικὰ συστήματα. Τὰ συστήματα αὐτὰ δὲν ἐξηγοῦνται ὡς ἀπλαῖς ἀντιδράσεις, διότι, ὅσακις ἐθεσπίσθησαν, οὐδέποτε ἐσήμαναν τὴν διατήρησιν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, χάριν τοῦ ὅποιου κατ’ ἐπίφασιν ἐγκαθιδρύονται. Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος συστήματα ἐπροστάτευσαν βεβαίως πάντοτε τὸ

παρελθόν, τὸ ἐπροστάτευσαν διμος χίριν αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος, εἰς τὴν διμιλωτέραν ἔλευσιν τοῦ ὄποιου ἐτάχθησαν, ἕπτος συμβιβάλλουν. Ἐπροστάτευσαν τὸ παρελθόν μόνον καὶ μόνον διὰ νῦν διασπορῇ ἐξ αὐτοῦ οὗτοι εἶναι ἀξιον σωτηρούς, ἢτι εἶναι χρήσιμον καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Λιὰ τὸν πκεωμέτακὸν θεσπίσας ἀνθρώπον μποτελιών καὶ τὰ συστήματα αὐτοῦ, τὰ πάνταρχά καὶ εἰς τὴν καθηματικὴν τοῦλάζεστον ἔκδηλωσην τῶν ματῶν κανόνια ἀντιταντικαῖς συντίμαται, μπίριαν κακήν, μοῖραν σκληρήν· Ὡτὸν θογούνται τὰ πρωτόματα αὐτά διὰ νὰ προστεύσουν ἐμμέσως τῷ πενθρῷ καὶ τὰ κετά τῷ πανταλόνῳ γεννηθένται ἔργα του, κατ' αὐτούς οὐδείς τοις παρέβεται τοῦ πνεύματος φρογῆς. Εὔηνον ἀνάγκην, διὰ νὰ σταθεῖν, νὰ ἀποστολόποιν τοὺς πάντας. Αποτελοῦνται τοὺς δύος ἐν ὅνδραι τῇς κριτικήτης καὶ μεταβατικότητας. Μαζί τοις βιβλιάτας. Καταπλύγουν δέ τις μετάπολες καὶ τὸν θεόφυστον, ὁ διοῖς ἐκρίται εἰς τοὺς διαδρόμους, ἢλλοι καὶ τὴν φωνὴν ἔκρινον, οἱ διοῖς εἰς μάτην ἐπεζεύσουν νὰ ὀμιλήσουν, οἱ ἄρρενες δύος τίνα προτιμότερον νὰ ἀποστομοθοῦν καὶ αὐτοὶ παρά νὰ ὀμιλῶν, γεγοὺς νὰ ἀκούσουνται. Επιβάλλοντας γενικήν, εἰς βίστρας δίλον, στρέψην. Ή τιγή ὅπως αὐτή εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἱ ὄποια σφρήνουν τοῦλάζεστον τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀναπαυθῆῃ καὶ τὸν προστομούλουν, λεπτυνομένη τῇς ἀκοῆς του, εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ αἴροντας δέ τις μετάπολες καὶ ἀπαναστησάντας, ἢλλοι καὶ τὸν σιγανὸν ψίθυρον, μὲ τὸν ὄποιον πάντας πληρωμένην αἱ μεγάλαι, αἱ πράγματα μεγάλαι ἔποχαι!